

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.

Pe jum. an . 12 .

Pe 1 lună . 2 .

Nrul de Duminică
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Memento.

De Ioan Slavici.

Sunt acum vre-o douăzeci de ani »*Tribuna*«, atunci la Sibiu, a avut primul ei proces de presă pentru un articol, în care se zicea, că, dacă guvernul ungar va urma înainte cu politica lui de atunci, românii, germanii și slavii din Ungaria vor fi împinși în cele din urmă să caute pretutindeni pe dușmanii poporului maghiar, și să se unească cu dânșii.

Autorul aceluia articol a fost declarat de curtea cu jurați din Sibiu *nevinovat*, ceea ce l-a supărat pe guvern atât de mult, încât a desființat curtea cu jurați din Sibiu, și de atunci încoace judecarea proceselor de presă se face la Cluj, unde jurații nu dau verdicte de achitare.

Cu toate aceste lucrurile se desfășură în mod firesc și în coloanele ziarelor maghiare se ivește foarte des plângerea, că poporul maghiar e pretutindeni dușmănit.

Douăzeci de ani sunt lucru puțin în viața popoarelor, dar nu mai încapă nici o îndoială, că așa s'au pornit lucrurile, cum se prevede în acel articol.

S'au găsit, în adevăr, și între români, și între germani, și între slavi oameni, cari au alergat pretutindeni, ca să caute, ba chiar să și facă dușmani ai poporului maghiar, și am exagerat, dac'am zice, că înzadar au ostenit.

Se scrie azi și se vorbește în lumea cea largă și mare despre maghiari mai mult rău decât bine și se vor fi și făcând multe care nu sunt frumoase pentru maghiari.

Tot exagerare ar fi, dac'am zice, că nu sunt între românii, germanii ori slavii altfel blajini destui oameni, cari aud cu oarecare plângere ori citesc cu oarecare mulțumire ceea ce se zice în rău despre maghiari și sunt convinși, că numai oameni bine plătiți mai pot să vorbească și bine despre cele ce se petrec în Ungaria.

Mulțimea cea cu desăvârșire mare a românilor, a germanilor și a slavilor din regatul ungar tot mai sunt însă și azi amici ai poporului maghiar: dovadă însuflețirea și spiritul de jertfă, cu care au luat parte la alegeri, ca să și de voteze pentru amicii declarați ai poporului maghiar și susținătorii plini de abnegațiune ai statului ungar.

E învederat, că aceia, cari sunt dușmani ai poporului maghiar, nu pot să se încălzească pentru statul ungar și nici nu și dau voturile pentru candidați, care mărturisesc fără de încunjur, că țin și speră să poată ajunge la o înțelegere cu maghiarii.

Deputații, cari au constituit așa numitul partid al naționalităților sunt susținători sinceri ai statului ungar și au fost trimiși în dieta ungară anume, ca să și de silința de a pune la cale o apropiere între maghiari și popoarele, pe care le reprezintă.

De aceea ei țin să spună în fiecare zi, că nu se luptă contra poporului maghiar,

ci contra celor ce abuzează de buna credință a maghiarilor amăgiți și duc încetul cu încetul spre perire statul ungar.

Ei, și!?

Adevărații dușmani stau la o parte, tac și privesc cu un fel de mulțumire diavolească, cum susținătorii statului ungar și amicii poporului maghiar pătesc în fiecare zi rușinea de a fi luați în bătaie de joc de către aceia, după cari aleargă și cărora le fac servicii prin prezența lor în dieta ungară.

Aceștia râd în pumni când îl știu pe dl Vaida înafară de palatul mareț de pe țărmul Dunării, râd în pumni când aud vociferările, prin care e înăbușit glasul bunilor prieteni și patrioților leali, râd în pumni când primesc veste dela locurile de frățescă îmbrățișare, unde curge sânge, rămân schilozi și cad morți.

Așa se cimentează prietnia și solidaritatea patriotică.

Sunt puțin lucru douăzeci de ani în viața popoarelor, dar azi se petrece una, mână alta și vremurile multe aduc în curgerea lor. N'au încă guvernele maghiare cuvinte de a se plânge, că prea se vorbesc și se scriu multe rele despre dânșii; vor avea însă încurând destule, dacă nu și vor veni în fire, ca să și de seamă, că dușmanii lor cei adevărați și primejdioși sunt cei ce îi amăgesc făgăduindu-le ceea ce nu e cu puțință și o fac aceasta știind, că mint, numai și numai ca să poată trage pentru sine înșiși foloase din împrejurări.

Se urmează în Ungaria o luptă cu puteri inegale, dar cei slabi puțin mai au să piardă, iar cei azi tari pun în joc tot ceea ce au.

Mihail Polyt înaintea alegătorilor săi. Șeful sârbilor naționaliști dr. Mihail Polyt s'a prezentat ieri în fața alegătorilor săi din Chișina-Mare, dându-le seamă despre activitatea sa. Venerabilul luptător național a arătat alegătorilor săi atitudinea clubului național față cu compromisul.

Sășii ne laudă. »Kronstädter Zeitung« scrie: »Deși clubul naționalităților s'a rostit nu de mult, că reprobă compromisul din pricina antagonismului principiar dintre guvern și clubul național, totuș actualmente în cameră acest antagonism nu se cunoaște aproape de loc. Românii au o atitudine liniștită și cine ar judecă după aparență ar crede că între ei și guvern domnește pacea cea mai completă... Atitudinea aceasta trebuie socotită în tot cazul ca un *act de conivență față de guvern*, căci încurcătura ar fi de sigur mult mai mare dacă clubul național ar secunda pe croați. În orice caz *atitudinea aceasta a clubului național este caminte.*«

Socotim că este destul de aspră critica pe care o cuprinde lauda aceasta venită dela sași.

Discipolii ungarilor. În camera bulgărească un deputat atacând guvernul, mamelucii acestuia l-au lăsat jos dela tribuna oratorilor. Bulgarii par a fi buni discipoli, dar totuș numai discipoli față de măiestrii lor în moravuri parlamentare, ungarilor, cari procedează mai radical dându-i pe »renitenți« afară.

Profesorul Delbrück
despre luptele noastre.

De H.

În sfârșit altul la rând.

Nu trece săptămână, ca să nu însemnăm la răvaș simpatiile celor mai mari cugetători ai timpului pentru lupta, care o purtăm.

După *Björnson*, după *Tolstoi*, după broșurile lui *Springer*, ale lui *Scotus Viator*, iacă altă dovadă despre lupta noastră dreaptă.

De rândul acesta este un profesor universitar: *Dr. Hans Delbrück*, vestitul profesor de istorie la universitatea din *Berlin*, urmașul lui *Treitschke*, politicianul cu vederi largi, fostul crescător al prințului *Waldemar* al Prusiei, redactorul uneia din revistele cele mai răspândite: »*Preussische Jahrbücher*«, începând din a. 1883, editorul »*Arhivei statului*« și al »*Călindarului istoric*«.

Ceea ce scrie *Delbrück* e simțit din toate fibrele sufletului său. Numai astfel ne putem explica la el, profesorul de istorie lecțiile, pe cari le dă consăngenilor săi sași.

Articolul despre care vorbim a apărut zilele trecute în revista »*Preussische Jahrbücher*« (vol. XXXI. fascicola 11, Noemvrie 1907) și poartă titlul: »*Viitorul Austro-Ungariei. — Sașii Transilvăneni*«. (pg. 366—377).

Ne mărginim să traducem câteva pasagi din studiul documentat, amintind că un alt articol desvălește iarăș cu mult succes sistemul de maghiarizare actual, în noua revistă »*Neue Revue*«, care apare în *Berlin*.

Vivant sequentes!

După ce analizează stările din Austria în urma votului universal vorbește de stările dela noi astfel:

»Naționalitățile au început să se gândească la ele însele și în Ungaria, întocmai ca în lumea întreagă. Ungurii au purces împotriva lor cu puterea, dar au ajuns printre asta, întocmai ca noi în *Posonia*, că au făcut să prindă flăcări cu atât mai puternice simțământul național al asupriților. Cum a putut să înainteze astfel maghiarizarea? Ea însăș este o absurditate. Ce senz are să înveți limba unui neam, care nu numără nici milioane de suflete și care n'are decât o foarte mică importanță culturală și literară? O limbă, care chiar în regatul Ungariei nu e știută decât de jumătate din populație și care nu e cunoscută de nimeni afară de granițele ei. E cu totul altceva pentru un slovac, un român, un croat sau un sârb dacă mai știe pe lângă limba maternă pe cea germană, decât dacă știe ungurește; chiar și ungarilor, dacă vreau să însemneze ceva pe lume, trebuie să învețe nemțește.

»Astfel s'au declarat și în Ungaria tocmai

aceleș lupte naționale ca acelea, cari au bătut în Austria și întocmai ca aici se vor sfârși și acelea, cu victoria naționalităților. Arma, care le va da această învingere, deși nu este încă gata, totuș se pregătește în făuriște; e iarăș votul universal secret. Numai cu ajutorul unui drept de alegere și printr'un procedeu de alegere foarte bizar și schilod, care dă o influență decizătoare funcționării ungurești s'a putut ținea în vigoare până acum domnia parlamentară ungurească. Dar în momentul când se va introduce adevăratul vot universal, s'a dus cu dominația aceasta.

Trecând la sași scrie:

»O atenție deosebită, dar cu atât mai puțin îmbucurătoare avem să dăm în dezvoltarea aceasta ținutei sașilor din Transilvania. Acest popor mic s'a bucurat până acum de o mare simpatie la noi în urma apărării îndârjite a germanismului său protestant în nemijlocită legătură cu cultura germană.

»Această simpatie se va pierde încurând, dacă nu se va întâmpla o schimbare înspre bine în cercurile diriguitoare de până acum. E clar, că misiunea sașilor ar fi fost să se pună în fruntea mișcării naționalităților în Ungaria. Ei nu numai că ar fi adus o întărire plausibilă prin adăogarea celor 13 voturi ale lor celor 25 de voturi ale grupărei naționaliste, dar ar fi întărit prin renumele lor valoarea lor morală în Germania și în Europa. În loc de toate acestea însă au preferit, nu să formeze un grup deosebit, ci chiar să devină membrii partidului constituțional maghiar condus de contele Andrassy și astfel — se înțelege — nu iau parte decât foarte puțin la viața parlamentară.

»Trebue să se recunoască că nu se găsesc într'o situație ușoară. Nu numără mai mult de 220,000 de suflete, trăiesc în Transilvania, înconjurați de vre-o 600,000 de unguri și de mai bine de 2 milioane de români. Ei s'au afirmat în mijlocul acestor rase streine în decursul veacurilor, în urma con-

stituției bisericești-scolare și în urma poziției lor privilegiate.

»Ungurii le-au făcut greutăți și i-au amărât de multe ori în privința drepturilor lor și a moșiilor lor tradiționale, dar totuși i-au mai lăsat încă ca să poată trăi, sașii au urmat deci totdeauna politica de a nu duce lupta nici când până la cuțit, ci s'au plecat să primească astfel grație, iar ungurii le-au încuviințat-o până într'o anumită măsură, pentruca să arete cu exemplul acesta cât de liberali sunt în țara lor cu popoarele de limbă străină. Politica aceasta încearcă să o poarte mai departe sașii și în zilele noastre, motivându-o cu aceea, că ungurii și așa îi au în mână, că atârnă numai dela regim să le taie cu o trăsătură de condei organizația bisericească și comunală și că egala îndreptățire a naționalităților ar da domnia în Transilvania celor mai periculoși potrivnici ai lor, românilor.

»La combinațiile acestea însă nu se ia de loc în considerare, mai întâi, faptul, că afară de cei 220,000 de sași transilvăneni mai există încă 2 mil. de alți germani în Ungaria, germani, cari n'au privilegii, pe cari trebue să-i emancipezi în privința națională și să-i păzești de influința ungurească.

»Politica Sașilor, pe care o puteai numi mai înainte națională, atunci, când cealți germani din Ungaria — mai cu seamă de religia catolică — încă nu se deșteptaseră la conștiința națională și când încă nu se delânțuise lupta pentru ei, această politică, acum, când au început lupta germanii în totalitatea lor, nu numai că nu mai este națională, dar e chiar particularistă și egoistă în înțelesul cel mai rău al cuvântului. Dacă vor mai merge astfel lucrurile, ca ceilalți germani să se ridice la luptă națională, iar sașii să persevereze pe partea ungarilor, atunci ar ajunge chiar trădători ai națiunii lor. Ori cum, o politică particularistă ca aceasta e de desprețuit nu numai din punct de vedere mai înalt național, dar chiar și din punctul de vedere săsesc ca fiind prea mioapă, deci falșă. Ea sperează că ungurii

vor rămânea învingători și se vor menține în domnia lor de acum. Chiar și în cazul acesta însă ar însemna politica săsească pe seama poporului său numai binefacerea cunoscută a lui Polifem, de a fi mâncată mai la urmă, căci dacă vor fi ajuns ungurii la maghiarizarea celorlalte naționalități, nu vor cruța la nici un caz nici pe sași. Pentru fiecare însă, care privește nepreocupat cât de cât în viitor, e lămurit ca lumina zilei, că zilele supremației ungurești în forma lor actuală sunt numărate. Croații, slovacii și românii îi vor bate conduși fiind de regele lor. Ce se va alege de cele 220 de mii de sași printre cele 2 milioane de români, dacă vor fi stat pe timpul luptei pentru libertate pe partea ungarilor?

»E un singur mijloc — evident — spre a asigura insulei acesteia germane existența în marea românească, anume acela de a-și câștiga sașii înșiși merite în lupta pentru libertate și de a lăsa să li-se dea drept răsplată pentru aceasta drepturi în stat pentru viitor. Încă nu e târziu pentru așa ceva. Dacă nu sunt buni deputații actuali ca să schimbe poziția lor în opoziție, să se miște conștiința națională în sinul poporului și să dea împuternicirea de a-l reprezenta altor persoane. Dacă va rămânea însă și neamul liniștit și nu va răspunde, atunci i-s'au tăiat firele vieții și nici că va trebui să simțim, noi, cei din Germania, nici chiar milă cu compatrioții, cari au durmit cât timp îi chema soarta la fapte în ceasurile faptelor.

Lupta în comitate.

»Unirea« scrie:

În legătură cu primul de azi, dăm în rezumat rezultatul alegerilor din 11 crt. pentru congregația comitatensă. Cu toate relațiile încordate dintre partida fișpanului și a vicșpanului, Szász I. care fost suspendat chiar în preajma alegerilor acestora, organele administrației s'au dat la cea mai mari abuzuri, făcând să cadă lista candidaților noștri în multe cercuri.

1. În cercul *Abrudului* au ieșit după vechime prot. Popovici, preotul Gonboș și adv. dr. Fo-

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

„Convorbiri de Luni“.

Plecarea corăbierilor.

Corăbiile stau gata de plecare,
În focul lunei, care arde'n port,
Pe lespede de marmură antică,
Pe strunele ghitarei lui, Manin
El cântă dus.
Corăbierii mândri din Murano,
Danțează 'n port pe lună Tarantella
Și marea de argint visează.
În port,
Cu ceice pleacă acum departe
Venit-au fete și neveste mândre
Cu copilași bucliați, ca pruncii
Madonelor, din vechi icoane,
Bătrâne
Cu părul ca argintul,
Bătrâni
Ce-au pribegit pe mare până 'n Tripoli
Și din cetățile numide
Pân' la ruinele din Tir.

O dulce ceas!
Ghitara plânge

Și focul veseliei arde'n port,
Dar... colo lângă stâlpul de fânar,
Voi nu vedeți că plânge o fată
Ca 'ntr'un vestit tablou de Veronese
Și tremură albind ca luna
Cu ochii la Manin?
Manin, corăbierul sprinten,
Cu cușmă de mătăsoasă roșă
Și brân venețian,
Culege pe ghitara Tarantella,
Ca 'n vremuri de splendoare veche,
Truverii din Renaștere.
Și fata din Murano plânge,
Cu lacrimi de argint în ochi
Și nimeni taina ei n'o știe,
Nici luna,
Nici sirocco,
Nici Adria frumoasă,
Un glas, un glas de-ar fi s'o spună,
Corăbile ar sta în port
Și n'ar plecă Manin pe mare.
Din far, s'a dat acum semnalul
Și gata sunt corăbiile;
Desprind frânghiile de țarm
Și pleacă.
Corăbierii toți salută
Și brațele ce întind pe țarm.
În port, rămân tăcuți bătrânii,

Nevestele și copilași
Și tainic zic fecioarele,
Dulce rugăciuni.
Târziu, corăbiile se pierd
În ceața de argint a zărei
Și pleacă toți p'ângând din port.
Visând,
Rămâne numai luna
Și măestrit ea poleește
O statuă la țarm de mare:
Pe fata blondă din Murano,
Cu ochii duși, cu brațe 'ntinse,
Cu părul de lumină,
Ca 'n viziunea lui Vecelli, —
Madona di Assunta.

O salve! Adria frumoasă!
Corăbierii din Murano,
Cu ochii 'n stele — fiori de aur,
Pe câmpul cerului senin —
Visează.
Vântul doarme,
Pe brațe albe de sirene.
Un goeland spre Miramare
Se lasă 'n cuibul dintre stânci
Și marea 'n solzi de diamante.
Cu lira lui Neptun sub cap,
Suspina 'n tremurul din somn.

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală **HORGONY** recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară **HORGONY** după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală **HORGONY** nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La târgulă să se ceară lămurit apa amară naturală **HORGONY**.

Proprietar: **Loser János, Budapest.**

dor. Românii au pactat cu partida vicșpanului, i-au tradat însă și astfel candidații noștri au căzut.

2. In orașul *Alba-Iulia* au fost aleși protop. Ioan Teculescu și preotul Florian Rusan.

3. In orașul *Aiud*, nici nu s'au candidat de ai noștri.

4. In orașul *Ocna*, au fost realeși membri vechi Isaia Henteș, Ioan Chișoiu și Isaia Popa.

5. In cercul *Vințul-inf.*, ieșeau trei români, cari nu ne aparțineau; la noua alegere lista românească, grație abuzurilor administrației a căzut.

6. In cercul *Blaj* au ieșit 7 membri, toți români, afară de aceea locul adv. dr. Nestor, trecut între viriliști a devenit vacant au fost aleși: I. Br. Hodoșiu, dr. Iz. Marcu, dr. I. Sâmpălean, Dav. Radeș, Ștefan Pop, Andr. Patachi, Ioan Păcurar, și dr. I. Rațiu.

7. In cercul *Bărăbaș*, au ieșit 4 români, au fost aleși 6. Nic. Muntean, I. D. Magda, Sever Bran, Ludovic Andreiu, A. Filipescu, și Aurel Marcu.

8. In cercul *Ighiu* au ieșit 3 români, la noua alegere n'a fost ales nici unul. Alegerea a fost protestată.

9. In cercul *Uioara* a fost un singur român, protopopul Gerasim, la noua alegere, n'a mai fost ales nici acesta.

10. In cercul *Aiud* ieșeau 3 români, cari nu ne aparțineau, de data aceasta a fost reales notarul Iosif Anghel.

11. La *Vingard* ieșeau 4 români, de data aceasta în butul opintirilor noastre n'am putut alege nici un român: *notarii români ne-au bătut*. Rușine lor!

12. La *Zlatna* au ieșit 3 și au fost aleși 5 români: Iuliu Montani, Nic. Cristea, Io. Dumitrean, Em. Beșă și I. Agârbicean.

Bilanțul e acesta: au ieșit 34 români, (dintre cari 11 n'au fost cu noi), au fost aleși 24 dintre cari unu singur e notar. Rezultatul e aproape același, decât mulți cari nu iau parte la nimic.

Viriliști sunt 46 români, numărul total al membrilor congregaționali e deci de 90.

Din Zarand.

— Dela alegerile congregaționale. —

Au fost momente foarte importante, din cari trebuie să se tragă învățătura de lipsă. Ar fi o greșală, ce am plăti-o oarecând prea scump, dacă am da uitării lucruri de acelea, cari taie adânc în viața noastră națională.

Ca și prin alte locuri, și în Brad organizarea s'a făcut în pripă și destul de defectuos. A fost o conferință de candidare, prezidată de deputatul nostru, de care mulți din inteligența română din Brad n'au avut știre. Au luat partea la ea însă preoți din jur, din ale căror comune în partea cea mai mare n'au venit alegătorii. Conferința a stabilit o listă, în care figura și un nume unguresc, vezi Doamne, din loialitate față de străinii cari dacă ar putea, ne-ar pune ghețu în gât. Oare când ne vom emancipa noi de slugăria de veacuri, ce ne roade pomul vieții noastre naționale? Tocmai candidarea aceasta însă a îndernat pe cei cu mai multă demnitate națională, să compună o altă listă curat națională. Prin ceace s'a dat signalul la disidențe fără sfârșit. Până și indivizi singuratici și au făcut listele lor speciale, așa că străinii puteau să rădă de destrăbălarea noastră deplorabilă. Pe lista administrației erau doi unguri și șapte români, dintre cari unul era oficiant administrativ. Că totuși a reușit lista curat românească, avem s'o mulțămim numai împrejurării, că forurile administrative competente s'au purtat foarte corect și cinstit. Dacă însă vom continua tot așa, în viitor ne vor ști partea slabă și vor ști cum să-și organizeze linia de bătaie.

Când vorbesc ungurii...

— Ședința camerei dela 23 Noemvrie. —

Iată o ședință unde s'a vorbit și ungurește. Dar guvernul desigur ar fi ascultat mai bucuros pe oratorii croați decât pe *astfel* de oratori unguri.

Căci mai întâiu de toate Lengyel Zoltán începe să devie incomod. El înaintază camerei o propunere în sensul, ca guvernul să facă pregătirile necesare pentru a înființa în anul 1910 banca națională ungurească. Motivându-și propunerea, Lengyel acuză partidul kossuthist, că și ar fi părăsit programul. Pentru a clarifica în sfârșit intențiile guvernului, cere adoptarea propunerii sale.

Primul ministru Wekerle răspunde, că conform unei hotărâri a partidului kossuthist, chestiunea aceasta va fi dată unei comisii spre studiere. Cere deci ca propunerea lui Lengyel să fie respinsă. Polemizând cu Lengyel, ministrul mai declară că este aderent marilor teritorii economice, căci cu cât un stat este mai mic, cu atât mai anevoioasă este situația lui în concurența economică.

Ministrul Kossuth încă polemizează cu Len-

gyel și respinge acuza că partidul kossuthist și-ar fi lepădat principiile.

O voce în stânga: Nu suntem păpuși! (Mare sgomoi).

Camera respinge propunerea lui Lengyel care a fost o bună manoperă pentru a face pe deputații kossuthiști ca să voteze chiar împotriva programului lor și să dovedească lumii ungurești întregi cât de nesinceră este politica lor.

După această discuție s'a intrat în desbaterea *tarifului vamal autonom* la care a vorbit un mare număr de deputați croați. Vice-președintele Návay s'a arătat excepțional de îndelungat, detragând cuvântul numai la doi oratori.

La interpelări

Markos Gyula adresează ministrului de comerțiu pentru pretinsa opreliște a ziarului unguresc din Austria »Szabadság«.

Bozoky acuză în interpelația sa pe ministrul de instrucție publică Apponyi, că sub regimul său *catolicii sunt protegiați și preferați* față de celelalte confesiuni. Interpelatorul citează cazuri concrete: In Cluj au fost numiți doi profesori fiindcă erau catolici, deși ei recomandați numai în rândul al doilea.

Apponyi Albert respinge acuza aceasta în aplauzele partidului kossuthist și ale partidului popular.

Ședința se ridică la orele 3^{1/4}.

Dela serbările din Cohalm.

Concertul. (Duminică sara).

In împrejurările locale, într'un orașel unde numărăm 1700 de suflete, plugari, natural că nu să putea înjgheba pentru ocazia aceasta un cor. Pentru aceea a venit să concerteze *corul mixt al bisericii Sf. Nicolae din Brașov*.

Am să fac o rectificare: în raportul anterior am vorbit de reuniunea de cântări din Brașov. Nu aceasta, ci corul dela Sf. Nicolae a fost la Cohalm; greșala să explică prin faptul că membri ambelor sunt aceiași; diferența e în număr, căci reuniunea întreagă are 80 de membri iar corul vre-o 30.

Sășii din loc, oameni cari cetesc foile lor, au ziseră din rapoartele elogioase ale aceloră despre Dima și corul lui, și își cumpărară de cu vreme o seamă de bilete. Li va fi întărit în aceasta și vederea coriștilor dlui Dima. Atâta frumsețe la un loc — e cunoscut că partea ostică a Ardealului și mai ales Brașovul și Sibiuul sunt foarte bogate în frumseți, cu tipul asemănător cu al româncelor din România — n'ar fi văzut ei nici

Măreață noapte!
Corăbierii 'n vis colindă
Ca niște crai de basm ai mării.
Văd insulele vechi, cântate
In Odisea lui Omer,
Albind ca marmura de statui.
In roș aprins văd Siracusa
Și 'n Africa cu palmi pe țărmi,
Arabii în burnuzuri albe,
Pornind în roșul asfințit,
Spre oazele din Frigia.
Văd turnuri și cetăți bogate —
Metropole de avuții —
Pe unde-au pribegit odată,
Fenicienii din Sidon
Și barzii antici din Elada.
Egiptul de foc, cu Nilul
Sub palmii luminați de lună
Și nopțile de poezie
In sacre insule de flori.
La umbra zidurilor albe
Din Grecia și Palestina,
Fecioare sfinte la fântână,
Cu amfora pe cap, desculțe,
Și 'n păr cu flori de romoniță —
Ca 'n vremile patriarhale.
Sub cedrii biblici de acolo.
Păstorii cântă din cimpoaie
Și lira codrilor se 'ngână
Cu harpe de izvoare.
In vis, culeg corăbierii,
Pe țărmi de basme:
Flori și roade
Și purpură aduc și aur
Și bogății — comori cântate

De pe limanuri de noroc. —
Ce fericiți vă fură visul
In zarea magică de aur,
Corăbieri!
Cu voi duceți în depărtare
In calea voastră spre noroc,
Comori de visuri fermecate
Și rugăciuni și bucurie
Urarea ce v'a petrecut,
Speranța voastră fără margini,
Nădejdea caldă a tuturor
Și pe ghitară lui Manin
Arzând ca 'n mâinile Madonei,
Dintr'o măreață catedrală
In care m'am rugat
Voi duceți,
Duceți inima
Frumoasei fete din Murano
— Maria del Fiore.

O ceas fatal!
Pe marmoră, în albul lunei,
La cap cu-o floare de rubin,
Ea doarme-acum pe țărmi
Cu fierul
Pumnalului înfipt în piept,
Frumoasă ca Armida,
Voi n'o vedeți.
Un inger alb —
Ca crinul sacru din Levanda —
In cuirasă de azur
Și aripi ninse de lumină,
Adie 'n sbor de asupra ei,
Cu-o torță 'n mână.
Și marea 'n sfintele-i odăjdii,

Cu câmpul stelelor brodat,
Adormitor o prohodește
Cu glasul sfânt de valuri.
Potir în mână nevăzută
Drept candelă, stă luna...

Ce fericiți vă fură visul,
In zarea magică a mării!
Corăbieri!
Departate în zările dal'mate
Aruncă roze Aurora
Și purpură și foc, din carul
Lui Phoebus Apollon.
Lagosta arde — o minune,
In flacăra de răsarit
Și goelanzii Mării sboară.
Ingenunchiați!
Pe buze tremure vă dulce
Divinul vostru »miserere«
Madonei Mărei, vă rugați
Năeri!
Corăbilor, din port pe lună,
Când ați plecat cântând pe valuri,
Ursitu-le a păgâna soartă,
Să piară în marea de Otranto,
Arzând...

Palestrina (Italia).

Gh. D. Mugur.

Maxime.

Pentru a cuceri și conserva puterea, trebuie s'o iubești. Și ambiția nu se împacă cu bunătatea, ci dimpotrivă cu mândria, brutalitatea și cruzimea.

Tolstoy.

Un candidat de avocat

afllă aplicare momentană în cancelaria subscrisului.

Dr. Isaia Ardelean,
advocat, Tenke.

„CRIȘANA“

Societate de economii și credit în Brad.

Concurs.

Se publică concurs pentru ocuparea unui post de **practicant**, dotat cu un salariu anual de 840 coroane.

Reflectanții au să documenteze, că au absolvat cu maturitate o școală comercială și că posed pe deplin limba română și maghiară și eventual și cea germană.

Cei cu praxă de bancă vor fi preferiți.

Petițiunile sunt a se înainta **până în 15 Decembrie** subsemnatei direcțiuni, iar postul e a se ocupa 1 Ianuarie 1908.

După serviciul provizor și neexceptionabil de un an, va fi denumit funcționar definitiv cu salariu anual de 1100 cor., 200 cor. bani de cuartir și tantiema statutară.

Brad, 7 Noiembrie 1907.

Direcțiunea.

Péterffy Antal

și-a mutat cancelaria advocațională în

Weitzer János-utca 14 szám.

Haltenberger Béla,

văpsitorie de haine, curățitorie chimică și fabrică de spălat în aburi.

◆◆◆ KASSA. ◆◆◆

Se curăță sau se văpsește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se văpesc într-o culoare închisă trainică.

Gulerele și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada, fără chlor.

În casuri de dolii, se văpesc imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât se poate de repede și punctual pe post și în provincie.

Odăjdii bisericesti, brodăriile se curăță frumos și multă îngrijire.

Prețul curent al cărnei.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că de la 1 Noiembrie, în măcelăria mea am redus prețul cărnii așa d. e.

Carne de vită îngrășată:

1 kg. de carne de vită grasă partea dinainte 52 cr., 1 kg. de carne de vită tigrășată partea dinadărăt pentru supă 64 cr. 1 kg. carne de tocană 56-60 cr. 1 kg. de carne pentru friptură, antricoate, pulpa de sus, pește albă 72 cr.

Vițel bătrân:

1 kg. din partea dinainte 48-52 cr., 1 kg. dinapoi 64-68 cr.

Vițel tinăr:

1 kg. dinainte 72 cr., 1 kg. dinapoi 88 cr.

Carne de porc:

1 kg. 72-76 cr., 1 kg. din cotlete 84 cr., 1 kg. de unsoare curată 70 cr., 1 kg. de slănină 70-76 cr.

Solicitând binevoitorul concurs al on. public rămân

cu stimă: **Farkas György,**
măcelar.

Förroy-utca casa Kristyóry.

Lângă berăria Deutsch.

Prima societate de credit funciar român din București. 2

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 20 Noiembrie stil vechiu a. e., ora 3 p. m., urmează a se ține licitație prin oferte închise și fără drept de supralicitare la sediul acestei Societăți, strada Colței Nr. 27, București, pentru vânzarea de veci a moșiei „Piscul Rasului” din comuna Dăgața județul Roman.

Intinderea totală a acestei moșii este aproximativ de 174 făci, din care 76 făci pădure, restul arătură, fâneațe și imaș.

Licităția va începe dela suma de lei 66.000. Garanția cerută la licitație este de 5000 lei în scrisuri funciare rurale.

Condițiunile speciale pentru vânzarea acestei moșii se pot vedea la Sediul Societății în orice zi de lucru, între orele 11 a. m. până la 6 p. m. Ele fac parte integrantă din contract.

Ofertele trebuesc făcute pe formularele date de Societate, la care se găsesc alăturate condițiunile speciale de vânzare.

Vânzarea rămâne definitivă numai după aprobarea Consiliului de Administrație.

Direcțiunea.

Import de cea mai fină cafea.

Căfele prăjite

prăjite zilnic și proaspăt în prăjitorul meu propriu cu vapor, din soiurile cele mai alese:

Cafea Cuba mărgea, ce mai fină, $\frac{1}{2}$ Kgr. fl. 1.20

Amestec de Granada Nouă, $\frac{1}{2}$ Kgr. „ 1.—

„ regal (Király Keверék) $\frac{1}{2}$ Kgr. „ —80

„ Domingo $\frac{1}{2}$ Kgr. „ —70

Căfele brute.

Cafea Mărgea și Cuba, foarte fină, $\frac{1}{2}$ Kgr. fl. 1.—

„ Java de aur $\frac{1}{2}$ Kgr. „ —90

„ Mocca, $\frac{1}{2}$ Kgr. „ —90

„ Liberia, $\frac{1}{2}$ Kgr. „ —80

„ Mărgea și Cuba, $\frac{1}{2}$ Kgr. „ —80

„ Quatemala, $\frac{1}{2}$ Kgr. „ —90

„ Santos, Mărgea și Cuba $\frac{1}{2}$ Kgr. „ —60

T e a.

Fărmituri, $\frac{1}{2}$ Kgr. „ 1.50

Kongo, $\frac{1}{2}$ Kgr. „ 1.50

Amest. reg. (Király kev.), $\frac{1}{2}$ Kgr. „ 3.—

Mandarin (veritabilă), $\frac{1}{2}$ Kgr. „ 4.—

Vânzare în mare și mic.

- - În provincia franco. - -

Cu deosebită stimă:

Wizner Benő,

negustorie de import de cafea și alte din Fiume

Szeged, Kársz-utca 16.

== Zilnic cafea proaspătă prăjită. ==

Productele de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás stațiune balneară

aranjată din nou

expediază și afară de cartel imediat cantitate cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

chimicește curat și natural, în lichid din izvoarele de acid carbonic din bala celebră Buziás, pentru prepararea apelor gazoase, pentru restauratori și alte scopuri industriale.

!! Cel mai spornic acid carbonic !!

Extrasul certificatului analizei chimice al institutului de a examina pe cale chimică mâncările și beuturile a. 1907 nr. 4615. „Mirosul și gustul” e normal. Conținutul de acid carbonic: 99.57%. În urma examinării s'a constatat că aceste corespund pe deplin cerințelor higienii publice și pe baza conținutului carbonic bogat se evaluează de cel mai bun. Cu informații servește prompt:

Biuroul de expedare de produse acid-carbonice și ape minerale al stațiunii balneară Muschong-Buziás în Buziás-Fürdő. (MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI SZÉN-SAV MŰVEK ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDŐN).

Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfürdő. Telefon interurban 18.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA ÎN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

A LUI

G. P. PANTELIC in SEMLIN (ZIMONY)

FIRMA FONDATĂ ÎN 1854.

FIRMA FONDATĂ ÎN 1854.

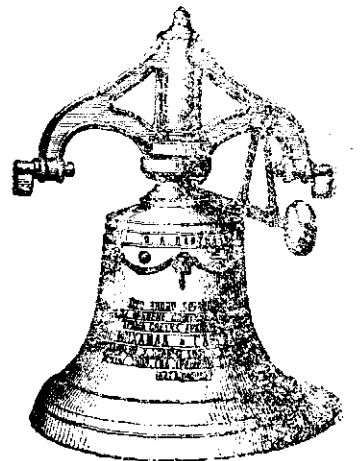
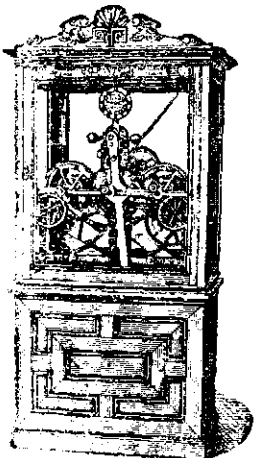
Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sîrmă.

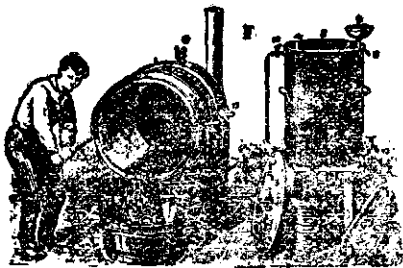
Toarnă clopote noi, face smălțuri mișcătoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonie, face adnece de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericilor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

Aduc la cunoștința on. cultivatori de vin, de fructe și a fabricanților de rachiu, că în prăvălia mea se află cele mai noi căldări de fert rachiu, cu prețurile cele mai moderate. Atrag atenția on. public asupra aparatului de răcit în formă de sul sistemul cel mai nou cu țeava dreaptă și încovoiată.

Montarea fabricelor mai mari de rachiu pentru ferberea și rafinarea lui, o execut din materialul cel mai fin și punctual.

Cu stimă:

ENGELTHALLER BÉLA,

fabricant de arămuri.

S Z E G E D, Lechner tér 10. (Casa propr.)

NAGY BÉLA ÉS TÁRSA

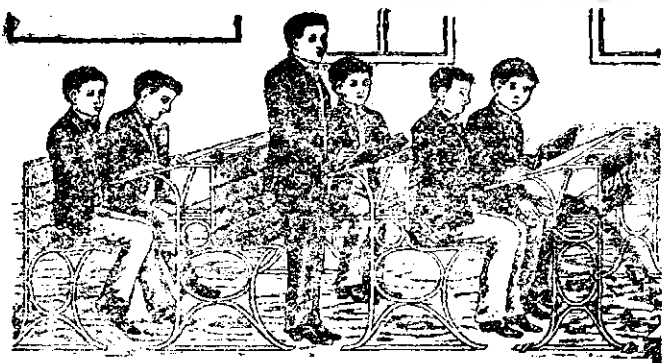
fabrică de posomant și nasturi

UJVIDÉK, Duna utca 9 szám.

pregătesc tot felul de posomante pentru

mobile și biserică

mai departe garnituri de rochii, precum și șireturi foarte fine din material din țară și străinătate, cu prețuri moderate.

Cele mai moderne **mobile de fier și aramă** și cele mai practice **bănci higienice de școală** și mobilarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

a școalelor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

—Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.—

In atențiunea proprietarilor de
mașini agricole și mori!!

Mă angajez să fac tot felul de lucruri de măsar pentru mașini agricole și aranjări de mori, cu prețurile cele mai moderate.

Pentru lucruri în provincie mă duc ori unde în persoană.

Solicitând binevoitoarea încredere.

Sunt cu deosebită stimă:

KAMISITY SCH. JÁNOS,

măiestru de mașini agricole și mori.

UJVIDÉK, Temerin utca 36.

Ransburg M.

și Fiul

neguțători de struguri
și cultivători de vin,

Arad, str. Zrinyi nr. 4a.

Iși recomandă

vinurile cele mai bune

Vin alb

de Măderat și Mocrea.

Vin roșu de Miniș

și alte

Vinuri de dessert,

în butoaie și sticle.

In sezonul fructelor, asemenea ca doftorie pentru anemici recomandăm

vinul nostru vechi roșu de Miniș

care având conținut de »csersav« sunt de un efect admirabil.

Cu espediare locală de casă recomandăm minunatele noastre

vinuri de masă

în sticle de câte 1 litră, fără sticlă 70 fil.

Telefon 323.

Catalog de prețuri trimitem la dorință.